

Ya kaos ya çözüm!

200'e yakın ülkeden gelen temsilciler, yüzlerce aktivist, sivil toplum kuruluşu temsilcisi, 28 Kasım - 10 Aralık 2011 tarihleri arasında Güney Afrika'da bir araya gelecek. Güney Afrika'nın Durban kentinde yapılacak bu yılki iklim zirvesi ya da daha resmi adıyla 17. Taraflar Konferansı, gezegenin karşı karşıya kaldığı en büyük ekolojik krizlerden birine, küresel iklim değişikliğine politik bir çözüm arayacak. Hükümetlerin şu ana kadar iklim sorununu çözebilmek için üzerinde anlaştığı, yaptırımı olan tek bir anlaşma var; Kyoto Protokolü. Kyoto Protokolü'nün ilk dönemi bu yıl sonunda bitiyor ancak ikinci bir dönemin olup olmayacağı hala net değil. Başta Japonya, ABD ve Kanada gibi ülkeler olmak üzere, gelişmiş ülkeler ekonomik krizi de bahane ederek Kyoto'nun süresini uzatmak istemiyorlar. Yani sil baştan yapmak istiyorlar. Kyoto Protokolü'nün yerine yeni bir anlaşma yapılması da kısa vadede zor görünüyor. Durban'da sürpriz bir kararla Kyoto'nun ikinci dönemine geçilmez veya yerine daha yüksek indirim hedeflerine sahip ikinci bir anlaşma konulmazsa dünya, iklim konusunda bir kaosa sürüklenecek. Elinizde tuttuğunuz Durban Postası konferans boyunca sizleri Durban'daki tartışmalardan haberdar etmeyi ve insan kaynaklı iklim değişikliği konusunda bilgilendirmeyi amaçlıyor.

Unutmayın, "iklim meselesi hepimizin meselesi".

Geçmiş...

Taraflar Konferansı, aslında bir dizi siyasi, bilimsel süreçler, çeşitli taraflar etrasında dönüyor. Bunları anlamak için geçmişi bilmekte fayda var.

Bilimsel Süreç...

20.yy başından bu yana gelişen bilimsel çalışmalar, Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli – HİDP'in 1988'de kurulması ile ortak bir yapıda sürüyor. HİDP, en son 2007'de çıkarttığı 4. Değerlendirme Raporu ile atmosferde sanayileşme öncesi milyonda 280 parçacık (ppm) olan kardondoksit miktarının 450 ppm'e çıkması durumunda %50 ihtimalle sıcaklık artışı 2 C'yi geçmeyecek. Yani %50 ihtimalle geçecek. Bu değer ne kadar ciddi sorusuna şöyle cevap verebiliriz: Uçağımız %50 ihtimalle çakılacak!

HİDP'in 450 ppm senaryosuna göre hedefimiz 1990 yılı salımlarını 2020'ye kadar %25-40 mertebesinde, 2050'ye kadar ise %80-95 mertebesinde azaltmamız gerekiyor.

2008 yılında, Nasa Godard Enstitüsü Başkanı James Hansen öncülüğünde bir grup bilim insanı güvenli karbondioksit miktarının 350 ppm olduğunu ortaya koydu. Bugün için atmosferde 392 ppm seviyesinde olduğu bilindiğine göre, bu değer hızla eksi salım, yani küresel karbon yutan orman, mercan resiflerinin karbon dönüştürme kapasitesinin altına dönmemiz gerektiğini anlatıyor.

COP 17'nin başkanlığını yürütecek olan Bakan Nikoana-Mashabane: İklim değişikliği dünyamızı değiştirecek.. eğer biz değiştirmesek!

Temel Sözleşmeler...

BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi: Sözleşme 9 Mayıs 1992 tarihinde New York'ta kabul edilmiş ve 1992 yılında Rio da gerçekleştirilen Dünya Zirvesinde 150'den fazla ülke tarafından imzalanmıştır. Nihai amacı "atmosferdeki sera gazı yoğunluğunu iklim sistemine tehlikeli antropojenik müdahaleyi engelleyecek bir seviyede sabitlemektir." Sözleşme Mart 1994'te yürürlüğe girmiştir.

Kyoto Protokolü: 1997'de Kyoto-Japonya'da karara bağlandı. 2005 yılında Rusya'nın da taraf olması ile salımların %55'ini kapsama yeterliliğini yürürlüğe girdi.

2008-2012 yıllarını kapsayan birinci yükümlülük döneminde temelde Ek-1 ülkeleri denilen 38 ülkenin salımlarını 1990 yılının %5.2 altına indirilmesini hedefliyordu.

Kopenhag Uzlaşması: 2009'da gerçekleşen 15. Taraflar Konferansı'nda ülkelerin uzlaşma konusunda kitleme çabalarına karşı, ara bir çözüm olabilecek bir yol bulundu. Zirvenin son gecesi sonrası sabaha doğru oraya çıkan Uzlaşma, ülkelerin kendi taahhütlerini ortaya koymak için bir formül olarak çıktı. Ek-1 yani gelişmiş ülkelerden mutlak azaltım isterken, Ek-1 dışı gelişmekte olan ülkelerden artıştan azaltım hedefi vermesini istediler. Az gelişmiş Afrika ülkeleri ve tehlike altındaki ada devletleri ise istemeleri durumunda projelerini sunmaları beklendi. 140 ülke Kopenhag Uzlaşması çerçevesinde hedeflerini sekreteryaya Şubat 2010'da iletti.

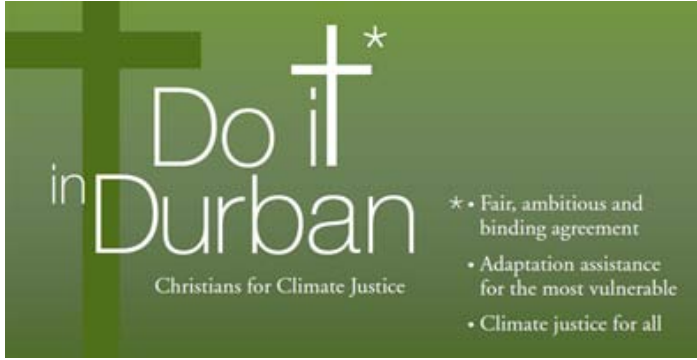
Taraflar...

Hükümetler

Gelişmiş ülkeler: Gelişmiş ülkeler denildiğinde genelde Çerçeve Sözleşmesi'nde yer alan Ek-1 ülkeleridir. Bu ülkeler AB ülkeleri, Japonya, Kanda ülkeleri gibi ülkelerdir. Türkiye'de bu listede yer almakta olup, bu ülkeler kadar gelişmemiş olduğu ifade edilen ve "özel koşullar" diye bahsi geçen bir karar aldırıştır.

Gelişmekte olan ülkeler: Genelde Ek-1 dışı denilen ve ekonomik olarak gelişmekte olan ülkeler kastedilir. Ancak, son yıllarda ileri gelişmekte olan ülkeler- gelişmekte olan ülkeler ve az gelişmiş ülkeler ifadeleri de sık sık müzakerelerde geçmektedir.

Az Gelişmiş Ülkeler: Kişi başı geliri 750 doların altında olan 50 ülkeyi kapsar. Bu ülkeler, iklim değişikliğinde en fazla kırılganlığa sahip ülkelerdir.

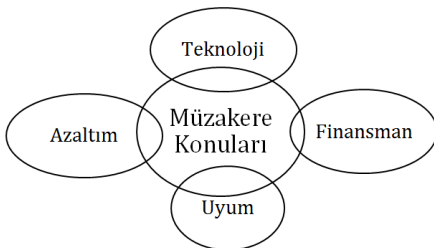
Zirvede sadece hükümetler değil, sivil toplum örgütleri de izliyor. Kiliseler adil ve bağlayıcı çözüm için "Durban'da Çöz" çağrısında bulunuyor.

Sivil Toplum...

Sivil toplum, Çevre STK'ları (ENGO) , İş Dünyası ve Sanayi STK'ları (BINGO), Araştırma ve Bağımsız STK'lar (RINGO), Yerel Yönetimler ve Belediyeler (LGMA) ,Sendika STK'ları (TUNGO), Yerli Halklar Örgütleri (IPO), Çiftçiler, Kadınlar ve Toplumsal Cinsiyet, Gençlik (YOUNGO) gibi 9 grup halinde katılarak süreci takip etmekte. Bu gruplar içinde 2 bine yakın örgüt ve kuruluş yer almakta. Sivil toplum örgütleri her zaman için zirvenin etkin geçmesinde ciddi bir role sahip.

Türkiye ..

Türkiye seragazi emisyonlarını 1990 yılına göre %98 oranında artırdı. Bu rekor artışa rağmen Türkiye'nin seragazi emisyonlarını azaltma konusunda bir hedefi yok. Bunun temel nedeni de Türkiye'nin İklim Değişikliği Çerçeve Anlaşması'nın EK-1 kısmında yer almasına rağmen Marakeş toplantısında özel durumunun tanınması. Kısaca söylesek, Türkiye'nin gelişmiş bir ülke mi yoksa gelişmekte olan bir ülke mi yoksa az gelişmiş bir ülke mi olduğu belli değil.

12

Türkiye'nin sözleşme ve protokolü imzalamakta geçirdiği süre.

Günün Fosili

Şimdiye kadar müzakerelerde pek çok zaman değişsede iyiler, kötüler ve çirkinler vardı... Az gelişmiş Afrika ve risk altındaki ada devletleri: Zirvelerde en önemli çıkışları yapan, en fazla mağduru olmalarına rağmen daha büyük bir küresel çözüm için uğraşanlar, yani iyi! Yani 2020'de karbon nötr olmayı hedefleyen Maldivler, büyük ülkelere rest çekebilen 5 bin nüfuslu Tuvalu! Zirvenin kilittendiği anlarda holü dolduran, delegelerle kulis yapan, içeride ve dışarıda sürekli birşeyler inşaa eden sivil toplum, yani iyi!

Kötü: Sıkışınca Çin'i hedef gösteren ABD, sessiz kaldığında AB, Kyoto öldü demeye başlayan Japonya, yani kötü! Ya da sorumluluk noktasına geriye çekilen her ülke!

Çirkin: Toplantıları bloke etmekte en büyük başarıyı gösteren ve genelde Suudi Arabistan, Kanada gibi fosil yakıttan çok para kazanan ülkler, yani çirkin! Ya da sera gazı salmıyoruz diyip yaydıkları radyasyonu saklamaya çalışan nükleer lobileri.

Sivil Toplum Tuvalu'ya iklim zirvesinde destek verirken!

Sözlük!!

AWGKP - Kyoto Protokolü 3.9 Numaralı Madde Geçici Çalışma Grubu
AWGLCA - BMİDÇS Bali Eylem Planı Geçici Çalışma Grubu
BMİDÇS - Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi
CDM - Temiz Kalkınma Düzenegi - KP Esneklik Düzenegi
COP - Taraflar Konferansı (Sözleşme)
COP/MOP - Taraflar Buluşması (Protokol)
IPCC - Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli
KP - KyotoProtokolü
FAR IPCC - 1. Değerlendirme Raporu
SAR IPCC - 2. Değerlendirme Raporu
TAR IPCC - 3. Değerlendirme Raporu
AR4 IPCC - 4. Değerlendirme Raporu

Durban Postası'nın Gelecek Sayılarında...

Günün Fosili Kim?..

Koridorlardan haberler..

İyi haberler...

Kötü Haberler...

Gözlemci yorumları...

